Libellus Calcuttae anno 1848 editus est.

Haec voluminis pars anno 1677 a Vinayasundara (syádvádiná syádvádángam vichárya) exarata est. (MILL 61[a].)

571.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 48. Long. $10\frac{1}{2}$. Lat. $4\frac{1}{2}$. Linn. 9.

Sánkhyatattvakaumudí. (B.)

Codex hoc seculo ineunte exaratus est. (MILL 71.)

572.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 36. Long. $9\frac{1}{2}$. Lat. 4. Linn. 11–16.

Sánkhyatattvakaumudí. (C.)

Codex hoc seculo ineunte exaratus est. (MILL 89.)

573.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 41. Long. $9\frac{1}{2}$. Lat. 6. Linn. 13.

Sánkhyatattvakaumudí. (D.)

Codex post annum 1820 exaratus est. (WILSON 515.)

574.

Foll. 36–47. Linn. 11. Fragmentum commentarii ad *Sánkhyasútra.* Incipit:

नत्वा सांबशिवं सांख्यसूत्रवृत्तिं लिखाम्यहं ॥
यथामति विचार्यायैरात्मानात्मविवेकिनी ॥१॥

यद्यपि पद्मपुराणे पार्वतीश्वरसंवादे । शृणु देवी प्रवक्ष्यामि तामसानि यथाक्रमं । येषां श्रवणमात्रेण पातित्यं ज्ञानिनामपि etc.

Hoc fragmento nostro commentarius ad sútra 1–50. libri primi continetur. Qui quum, omissis omittendis, e *Vijnánabhikshus* Sánkhyabháshya verbo tenus excerptus sit, initium hoc esse suspicor *Laghusánkhyasútravṛittis* a *Nágeṣa* compositae. Cf. F. E. Hall in ed. Sánkhyapravachanabháshyae praef. p. 32.

Haec folia hoc seculo ineunte exarata sunt. (WILSON 426[f].)

575.

Foll. 139–258. *Paramárthasáras*, ab *Abhinavagupta* compositus, cum commentario auctoris anonymi Vitastápurensis.

Hoc libello, disticha 100. Áryá metro scripta (Ádhárakárikás) continente, auctor sectae Ṣivaiticae doctrinam adumbravit. Disticha sedecim prima haec:

परं परस्यं गहनादनादिमेकं निविष्टं बहुधा गुहासु ।
सर्वालयं सर्वचराचरस्थं त्वामेव शंभुं शरणं प्रपद्ये ॥१॥
गर्भाधिवासपूर्वकमरणांतकटुःखचक्रविभ्रांतः । आधारं भगवंतं शिष्यः पप्रच्छ परमार्थं ॥२॥ आधारकारिकाभिस्तं गुरुरभिभाषति स्म, तत्सारं । kathayaty *Abhinavaguptaḥ* शिवशासनदृष्टियोगेन ॥३॥[1] निजशक्तिवैभवभरादंडचतुष्टयमिदं विभागेन । शक्तिर्माया प्रकृतिः पृथ्वी चेति प्रभावितं प्रभुणा ॥४॥ तत्वांतर्विश्वमिदं विचित्रतनुकरणभुवनसंतानं । भोक्ता च तत्र देही शिव एव गृहीतपशुभावः ॥५॥ नानाविधवर्णानां रूपं धत्ते यथामलः स्फटिकः । सुरमानुषपशुपादपरूपत्वं तद्वदीशोऽपि ॥६॥ गच्छति गच्छति जल इव हिमकरबिंबं स्थिते स्थितिं याति । तनुकरणभुवनवर्गे तथायमात्मा महेशानः ॥७॥ राहुरदृश्योऽपि यथा शशिबिंबस्थः प्रकाशते तद्वत् । सर्वगतोऽप्ययमात्मा विषयाश्रयणेन धीमकुरे ॥८॥ आदर्शे मलरहिते यद्वद्वदनं विभाति तद्वदयं । शिवशक्तिपातविमले धीतत्त्वे भाति भारूपः ॥९॥ भारूपं परिपूर्णं स्वात्मनि विश्रांतितो महानंदं । इच्छासंवित्करणैर्निर्भरितमनंतशक्तिपरिपूर्णं ॥१०॥ सर्वविकल्पविहीनं शुद्धं शांतं व्ययोदयविहीनं । यत्परतत्त्वं तस्मिन्विभाति षट्त्रिंशदात्म जगत् ॥११॥ दर्पणबिंबे यद्वन्नगरग्रामादि चित्रमविभागि । भाति विभागेनैव परस्परं दर्पणादपि च ॥१२॥ विमलतमपरमभैरवबोधात्तद्वद्विभागशून्यमपि । अन्योन्यं च ततोऽपि च विभक्तमाभाति जगदेतत् ॥१३॥ शिवशक्तिसदाशिवतामीश्वरविद्यामयीं च तत्त्वदशां । शक्तीनां पंचानां विभक्तभावेन भासयति ॥१४॥ परमं यत्स्वातंत्र्यं दुर्घटसंपादनं महेशस्य । देवी माया शक्तिः स्वात्मावरणं शिवस्यैतत् ॥१५॥ मायापरिग्रहवशाद्बोधो मलिनः पुमान्पशुर्भवति । कालकलानियतिवशाद्रागाविद्यावशेन संबंधः ॥१६॥

Desinit liber in distichis:

इदमभिनवगुप्तोदितसंक्षेपं ध्यायतः परं ब्रह्म ।
अचिरादेव शिवत्वं निजहृदयावेशमभ्येति ॥
आर्याशतेन तदिदं संक्षिप्तं शास्त्रसारमतिगूढं ।
अभिनवगुप्तेन मया शिवचरणस्मरणदीप्तेन ॥

Commentarius incipit: चिद्घनो पि जगन्मूर्त्या श्यानो यः स जयत्यजः । स्वात्मप्रच्छादनक्रीडाविदग्धो हि महेश्वरः ॥ यो यं व्यधायि गुरुणा युक्त्या परमार्थसारसंक्षेपः । विवृतिं करोमि लघ्वीमस्मिन्विद्वज्जनार्थितो *Yogaḥ* ॥

Praeter Puráṇa, Bhagavadgítám, Manum, scholiasta hos auctores et libros laudat: *Abhinavaguptae* Vivṛitivimarṣiní fol. 162[b] (तदेव ग्रंथकृता विवृतिविमर्शिन्यामुक्तं अंतर्विभाति सकलं जगदात्मनीह etc.) et ejusdem *Tantrasára* fol. 182[b] (इति श्रीमद्ग्रंथकृता तंत्रसारे निरूपितं); ṣrí-bhaṭṭa-*Kallárya* fol. 193[b]; *Kálikákrama* fol. 193[a]; *Kularatnamáliká* sáhasriká fol.

[1] Schol. कश्चिद्भगवत्प्रसादात्समुत्पन्नवैराग्यः संसाराद्विरतमतिर्गुरोः शासनीयोऽस्मीति मत्वा सद्गुरुमाधारं भगवंतं शेषाख्यं मुनिं सम्यगाराध्य परमार्थोपदेशस्वरूपं पृष्टवान् । तदा तद्योग्यतापरिपाकपरिशीलनक्रमेण तं शिष्यं विगलितांतःकरणं मत्वा सोऽप्यनंतनाथो निःशेषशास्त्रोपदेशज्ञः परमार्थसारनाम्ना *Ádhárakáriká* इत्यपराभिधेन ग्रंथेन सांख्यनयोक्तोपदेशानुसारेण प्रकृतिपुरुषविवेकज्ञानात्परं ब्रह्मावाप्तिरिति तं शिष्यं प्रोक्तवान् ।